

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри економіки та
міжнародних економічних відносин
Протокол №2 від 02.09.2019 р.

Завідувач кафедри

_____ Ю.Г. Бочарова

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Ступінь: магістр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник:
Шамрін Р.В.
доц. кафедри економіки та
міжнародних економічних
відносин, к.е.н.

2019-2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів спеціальностей: 281 «Публічне управління та адміністрування», 076 «Підприємництво, торівля та біржова діяльність», 075 «Маркетинг», 051 «Економіка»
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	33
Практичні / семінарські, годин	17
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	100
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3,85
самостійної роботи студента	7,7
Вид контролю	Залік

2. Програма дисципліни

Ціль – формування у студентів на основі засвоєння теоретичних знань про формування принципів, сутності, функції науки й наукових досліджень у суспільному житті та їхній взаємозв'язок із практикою, навичок організації й проведення наукових досліджень.

Завдання: ознайомлення студентів з принципами та функціями теорії пізнання; з особливостями наукової роботи та її організації; значенням сучасних досліджень для науково-технічного прогресу.

Предмет: дослідження теоретичних, методологічних та методичних основ процесу наукового пізнання та наукового дослідження, отримання теоретичного і практичного досвіду систематизації набутих знань та їх адаптації і використання у майбутній практичній діяльності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Наука як система знань.

Тема 2. Організація науково-дослідної роботи в Україні.

Тема 3. Основні засади методології науково-дослідної діяльності.

Тема 4 Теоретичні аспекти соціально- економічних досліджень.

Тема 5. Економічний потенціал науково дослідної роботи.

Тема 6. Правила побудови гіпотез та їх перевірки.

Тема 7. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1: Методологія науково-дослідної діяльності					
Тема 1. Наука як система знань	16	4	2		10
Тема 2. Організація науково-дослідної роботи в Україні	26	4	2		20
Тема 3. Основні засади методології науково-дослідної діяльності	29	5	4		20
Тема 4 Теоретичні аспекти соціально-економічних досліджень	16	4	2		10
Разом за змістовим модулем 1	87	17	10		60
Змістовий модуль 2: Практичне втілення наукових досліджень					
Тема 5. Економічний потенціал науково дослідної роботи	16	4	2		10
Тема 6. Правила побудови гіпотез та їх перевірки	18	6	2		10
Тема 7. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи	29	6	3		20
Разом за змістовим модулем 2	63	16	7		40
Усього годин	150	33	17		100

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда. Наука як система знань	2
2	Семінар – розгорнута бесіда. Організаційна структура науки. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні	2
3	Семінар – розгорнута бесіда. Основні засади методології науково- дослідної діяльності	2
	Семінар – розгорнута бесіда. Основні засади методології науково- дослідної діяльності	2
4	Семінар – розгорнута бесіда. Теоретичні аспекти соціально- економічних досліджень	2
5	Семінар – розгорнута бесіда. Економічний потенціал науково дослідної роботи	2
6	Семінар – розгорнута бесіда. Правила побудови гіпотез та їх перевірки	2
7	Семінар – розгорнута бесіда. Інформаційне забезпечення науково- дослідної роботи	2
	Семінар – розгорнута бесіда. Інформаційне забезпечення науково- дослідної роботи	1

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної спеціально-наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір результатів досліджень за темою дипломної роботи.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи для студентів спеціальностей 281, 076, 075, 051	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1: Методологія науково-дослідної діяльності			
Семінар – розгорнута бесіда. Наука як система знань	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження. Форми наукових досліджень. Поняття, цілі та функції науки. Структурні елементи науки, їх характеристика. <i>Рекомендована література: 1, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12</i> 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – розгорнута бесіда. Організаційна структура науки. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні	20	2. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: пріоритетні напрями розвитку науки в Україні. НАН України. Організаційна структура науки <i>Рекомендована література: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12</i> 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар – розгорнута бесіда. Основні засади методології науково-дослідної діяльності	20	3. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: системний аналіз. Основи методології досліджень емпіричного і теоретичного рівня. <i>Рекомендована література: 2, 4, 5, 10, 11, 12</i> 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант, перевірка індивідуального завдання
Семінар – розгорнута бесіда. Теоретичні аспекти соціально-економічних досліджень	10	Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: логіка наукового дослідження; етапи наукового дослідження; методика підготовки наукових робіт. <i>Рекомендована література: 2, 4, 5, 10, 11</i> 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Разом змістовий модуль 1	60		

Змістовий модуль 2: Практичне втілення наукових досліджень			
Семінар – розгорнута бесіда. Економічний потенціал науково дослідної роботи	10	1.Опрацювання теоретичного матеріалу в межах наступних питань: Економічна ефективність наукових досліджень; Впровадження завершених наукових досліджень у виробництво. <i>Рекомендована література: 9, 10, 11, 12</i> 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, перевірка вирішення практичних завдань, фронтальне та індивідуальне опитування
Семінар – розгорнута бесіда. Правила побудови гіпотез та їх перевірки	10	1. Опрацювання теоретичного матеріалу в межах наступних питань: гіпотеза у методології наукових досліджень; докази у наукових дослідженнях <i>Рекомендована література: 9, 10, 11, 12</i> 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, перевірка вирішення практичних завдань, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка індивідуального завдання.
Семінар – розгорнута бесіда. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи	20	1. Опрацювання теоретичного матеріалу в межах наступних питань: класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень; економічна інформація, її класифікація і призначення у науково-дослідному процесі; кодування економічної інформації та використання її у науково-дослідному процесі; фактографічна інформація та використання її у науково- дослідному процесі <i>Рекомендована література: 9, 10, 11, 12</i> 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, перевірка вирішення практичних завдань, фронтальне та індивідуальне опитування
Разом змістовий модуль 2	40		
Разом	100		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності											
	Загальні					Предметно-спеціальні						
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	
1. Розуміння закономірностей розвитку науки	+											
2. Знання організації науково-дослідної роботи в Україні		+										
3. Вміння добирати необхідні джерела інформації												+
4. Вміти проводити аналіз теоретико-експериментальних даних								+				
5. Вміння формулювати гіпотези ат наводити докази щодо їх підтвердження										+		
6. Вміння формулювати висновки та пропозиції ze результатоми дослідження									+			
7. Вміння оформлювати результати наукових досліджень										+		

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Поточне оцінювання на семінарських заняттях, модульні контрольні роботи. Залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення заліку: на протязі семестру (100 балів)

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					Сума балів
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	
Змістовий модуль 1						
Тема 1	3		3			6
Тема 2	3		3			6
Тема 3	3		3	15		21
Тема 4	3		3		15	21
Разом змістовий модуль 1	12		12	15	15	54
Змістовий модуль 2						
Тема 5	3		3			6
Тема 6	3		3	15		21
Тема 7	3		1		15	19
Разом змістовий модуль 2	9		7	15	15	46
Разом	21		19	30	30	100

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Методичні вказівки до вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : [навч. посіб.] / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2006. – 206 с.
2. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень : [Підручник для студ. екон. спец. вищ. навч. закладів] / М. Т. Білуха. – К. : Вищ. шк., 1997. – 271 с.
3. Лудченко А. А. Основы научных исследований : [учеб. пособ.] / А. А. Лудченко и др. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2000. – 114 с.
4. Мороз І. В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту / І. В. Мороз. – К., 1997. – 56 с.
5. Методологія та організація наукових досліджень: посібник / О.І. Гуторов / Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2017. – 57 с.
6. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : [навч. посіб.] / В. І. Романчиков – К. : ЦУЛ 2007. – 254 с.
7. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень / В. К. Сидоренко, П. В. Дмитренко. – К. : РНКЦ «ДІНІТ», 2000. – 259 с.
8. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : [навч. посіб.] / Г. С. Цехмістрова. – К. : Вид. дім «Слово», 2003. – 240 с.
9. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : [Підручник] / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – К. : Знання-прес, 2002. – 295 с.
10. Пілюшенко, В. П. Наукове дослідження: Організація, методологія, інформаційне забезпечення / В. П. Пілюшенко, І. В. Шкрабак, Е. І. Словенко. – К. : Либідь, 2004. – 344 с.
11. Філіпенко, А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Навчальний посібник / А. С. Філіпенко. – К. : Академвидав, 2005. – 208 с.
12. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.:

Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.

13. Юринець В. Є. *Методологія наукових досліджень : навч. посібник* / В. Є. Юринець. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

Допоміжна

14. Бірта Г. О. *Методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб.* / Г. О. Бірта, Ю.Г. Бургу– К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с.
15. Єріна, А. М. *Методологія наукових досліджень* / А. М. Єріна, В. Б. Захожай, Д. Л. Єрін. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
16. Галжуров, Ю. С. *Кількісні методи в історичних дослідженнях: досвід і деякі питання методики* / Ю. С. Галжуров // *Український історичний журнал.* – 1994. – № 4. – С. 30–40.
17. Гуменюк, М. П. *Біля джерел української радянської бібліографії* / М. П. Гуменюк. – К. : Наук. думка, 1991. – 151 с.
18. *Правила составления библиографического описания : в 2 ч. Книги и сериальные издания.* – М. : Книга, 1986. – Ч. 1. – 528 с.
19. *Загальні вимоги та правила складання бібліографічного опису документа* / Уклад. : Н. М. Лебідь, О. З. Медалієва, В. Г. Тур, В. Л. Штангеева. – Вид. 2-е, випр. та допов. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ, 2007. – 16 с.
20. *Стеченко, Д. М. Методологія наукових досліджень* / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир.– К. : Знання, 2005. – 310 с.
21. *П'ятницька-Позднякова, І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі* / І. С. П'ятницька-Позднякова. – К. : Вид-во „Центр навчальної літератури”, 2003. – 115 с.

Інформаційні ресурси

22. <http://infomine.ucr.edu> - віртуальна бібліотека електронних видань
23. <http://www.sciseek.com> - пошук наукової інформації
24. GovSpot: <http://www.govspot.com/> - Урядовий інформаційний портал